

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **A.W.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 października 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 6 maja 2025 r., sygn. akt VII Ka 620/24,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze

z dnia 11 marca 2024 r., sygn. akt VII K 6/23 i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę,

2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 11 marca 2024 r., sygn. akt VII K 6/23, oskarżony A.W. został uniewinniony od popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Cieszynie Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem dnia 6 maja 2025 r., sygn. akt VII Ka 620/24, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił rozstrzygnięciu Sądu drugiej instancji naruszenie:

1. art. 437 k.p.k. oraz art. 454 k.p.k. poprzez faktyczne uznanie winy oskarżonego i uchylenie wyroku celem dokonania ponownej oceny dowodów, gdy Sąd Okręgowy takiej oceny faktycznie już dokonał związując Sąd I instancji stanowiskiem co do sprawstwa oskarżonego, czym Sąd Okręgowy faktycznie rozstrzygnął sprawę pozostawiając Sądowi I instancji jedynie rozstrzygnięcie w zakresie kary;
2. art. 437 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny dowodów odmiennej niż Sąd I instancji, która doprowadziła Sąd II instancji do wniosku, iż choć podmiot trzeci (firma M.U.) był zobowiązany do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego, to Pan A.W. mógł popełnić przestępstwo z art. 286 k.k. na rzecz pokrzywdzonego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty autor skargi wniósł o „zmianę skarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji”.

W pisemnej odpowiedzi na skargę Prokurator Rejonowy w Cieszynie wniósł o uznanie skargi za niedopuszczalną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna i dlatego podlegała oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach

wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Powiązanie wskazanego wyżej przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wymieniono podstawy nadzwyczajnego środka zaskarżenia jakim jest skarga na wyrok sądu odwoławczego uregulowana w Rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając tę skargę ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, w toku postępowania przed Sądem drugiej instancji, wystąpiła tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo też doszło do uchylenia wyroku sądu *meriti* mimo: braku uchybienia z art. 439 k.p.k. mającego miejsce na etapie postępowania pierwszo-instancyjnego, braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. lub też braku konieczności przeprowadzenia na nowo w całości przewodu sądowego. Uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego powinno przy tym jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu *a quo* i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania. Nadto, co w niniejszej sprawie ma fundamentalne znaczenie, przepisy regulujące instytucję skargi a wyrok sądu odwoławczego świadczą jednoznacznie, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę, nie staje się sądem trzeciej instancji. Badaniu zatem podlega wyłącznie to, czy zaistniała któraś z przesłanek określonych w art. 539a § 3 k.p.k., nie zaś prawidłowość ocen i ustaleń dokonanych przez sąd odwoławczy. W związku z tym wystarczające jest, że sąd ten przedstawi w powyższym zakresie (powodów wydania wyroku kasatoryjnego) swoje rozważania, z których będzie wynikało, iż w jego ocenie np. wyrok uwalniający oskarżonego od odpowiedzialności karnej jest nieprawidłowy.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wskazał w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia, że podstawą uchylenia wyroku Sądu Rejonowego stanowi art. 437 § 2 k.p.k., zwracając uwagę na potrzebę przeprowadzenia na nowo postępowania dowodowego, a następnie dokonania rzetelnej i szczegółowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem wskazówek Sądu odwoławczego, a także argumentów zawartych w apelacji prokuratora. Chociaż z treści całości uzasadnienia wyroku tego sądu w żadnej mierze nie wynika konieczność

przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, a wyłącznie respektowanie reguły *ne peius* ujętej w przepisie art. 454 § 1 k.p.k., wszelako sąd ten przedstawił w powyższym zakresie powody wydania wyroku kasatoryjnego, z których wynika, iż w jego ocenie wyrok uwalniający oskarżonego od odpowiedzialności karnej jest nieprawidłowy.

Trafnie zdiagnozował przy tym obrońca oskarżonego w zarzucie z pkt. 1 skargi, że w sprawie w istocie chodzi o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji z powodu wskazanego w treści art. 454 k.p.k. to jednak zarzut ten sformułował błędnie. Ze stanowiska przedstawionego przez Sąd odwoławczy na uzasadnienie przyjętej podstawy prawnej uchylenia wyroku z art. 437 § 2 k.p.k. wynika bowiem, że Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo ocenił materiał dowodowy zgromadzony w poniższej sprawie i nie trafnie wywiódł, iż zachodzą podstawy do ekskulpowania oskarżonego. W rzeczywistości zatem w tym przypadku wystąpił błąd po stronie Sądu odwoławczego, który wskazał niewłaściwą podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia. Argumentacja przedstawiana przez ten Sąd przy uzasadnieniu przyjętej podstawy uchylenia jest bowiem niespójna z pozostałą treścią uzasadnienia Sądu drugiej instancji wskazującego na konieczność respektowaniu zakazu orzekania przez ten Sąd na niekorzyść oskarżonego.

Chociaż obrońca oskarżonego w pierwszym ze sformułowanych w skardze zarzutów podnosi naruszenie „art. 437 k.p.k. oraz art. 454 k.p.k. przez Sąd odwoławczy poprzez faktyczne uznanie winy oskarżonego i uchylenie wyroku celem dokonania ponownej oceny dowodów, gdy Sąd Okręgowy takiej oceny faktycznie już dokonał związując Sąd I instancji stanowiskiem co do sprawstwa oskarżonego, czym Sąd Okręgowy faktycznie rozstrzygnął sprawę pozostawiając Sądowi I instancji jedynie rozstrzygnięcie w zakresie kary” to w istocie nie wykazuje w tym środku zaskarżenia dlaczego doszło do uchybienia art. 454 k.p.k. Argumentów na poparcie tego zarzutu nie zawiera uzasadnienie skargi, stanowiąc własną, autorską ocenę dowodów zebranych w toku postępowania. Autor skargi w uzasadnieniu wywiedzionego środka zaskarżenia przekonuje bowiem, że w niniejszej sprawie występuje jedynie spór o charakterze cywilnym. Tymczasem Sąd drugiej instancji argumentował w swym uzasadnieniu, że analizowana sprawa nie

nosi cech sporu cywilnoprawnego, ale wskazuje na odpowiedzialność karną oskarżonego.

Niezasadne są przy tym obawy autora skargi, że zaskarżony wyrok przesądza kwestię winy oskarżonego. Wiążące dla sądu *meriti* są jedynie zapatrywania prawne i wskazania sądu odwoławczego dotyczące wyłącznie dowodów i innych czynności, które powinny być przeprowadzone, lub okoliczności, które należy wyjaśnić, natomiast wskazania te nie mogą dotyczyć sposobu oceny poszczególnych dowodów (art. 442 § 3 k.p.k.).

Analiza treści uzasadnienia Sądu drugiej instancji doprowadziła Sąd Najwyższy do wniosku, że podstawa uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji w postaci art. 437 § 2 k.p.k. – w związku z koniecznością przeprowadzenia przewodu w całości – była błędna, czego autor skargi w sporządzonym przez siebie środku zaskarżenia jednak nie zarzucił. Mając zatem na uwadze treść art. 536 k.p.k. w zw. 539f k.p.k. nie było możliwe uwzględnienie tego uchybienie niepodniesionego przez skarżącego w skardze.

Podsumowując, Sąd odwoławczy nietrafnie wskazał jako podstawę uchylenia art. 437 zd. 2 k.p.k. – w związku z koniecznością przeprowadzenia przewodu w całości, zamiast odwołać się do reguły *ne peius*, jednak argumentacji tego Sądu *de facto* związanej ze stosowaniem art. 454 § 1 k.p.k., wywód obrońcy oskarżonego zawarty w pisemnych motywach skargi nie podważył.

Na marginesie, zwrócić należy uwagę obrońcy, że sformułowany w skardze jako pierwszy wniosek o „zmianę skarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy wyroku I instancji”, ignoruje przepis art. 539e § 2 k.p.k., który takiej formy rozstrzygnięcia w postępowaniu skargowym nie przewiduje.

Mając więc to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, kosztami postępowania skargowego obciążając oskarżonego.

[WB]

[r.g.]

